

dobností vyučování kvalifikovanými nebo zkušenými pedagogy (Akiba, LeTendre a Scribner, 2007).

Vyšší koncentrace méně kvalifikovaných nebo zcela nezkušených učitelů ve školách, které vzdělávají znevýhodněné žáky, má negativní vliv na výkony žáků (Darling-Hammond, 2010), čímž se dále snižuje šance těchto žáků uspět. V závislosti na tom, jak je řízena kariéra učitelů, a jaké jsou finanční pobídky, schopnější učitelé se často vyhýbají výuce na těchto školách nebo uvedené školy opustí, jakmile získají trochu zkušeností, což znamená, že tyto školy v řadě případů trpí vysokou fluktuací pedagogických pracovníků¹⁸ (tabulka 3.2), a oprávněně existují obavy o kontinuitu vzdělávacích programů na takových školách (OECD, 2005).

Tabulka 3.2. Znevýhodněné školy mají problémy zaujmout a udržet si učitele

Zkoumaná země	Poznátky	Studie
Austrálie	Venkovské školy s vysokými počty aboriginských žáků jsou méně žádané a je pro ně těžké získat a udržet si učitele.	Michaelson, 2006
Japonsko	Vedoucí pracovníci škol uvádějí, že je těžké najít a posléze si udržet učitele, kteří by pracovali ve školách, kde jsou děti, které se nenarodily v Japonsku.	Gordon, 2006
Nový Zéland	Učitelé častěji odcházejí ze škol s větším podílem žáků s horším sociálně-ekonomickým zázemím.	Richie, 2004
Norsko	Školy s většími počty žáků z menšin si hůře hledají učitele a učitelé s mnohem větší pravděpodobností opustí školy s vyššími podíly žáků z menšin a žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami.	Bonesrønning, Falch a Strøm, 2005
USA	Vyšší počty odchodů učitelů zaznamenaly školy s většími podíly žáků z horšího sociálně-ekonomického prostředí nebo žáky z menšin.	Hanushek, Kain a Rivkin, 2004
Francie	Lépe kvalifikovaní učitelé budou s menší pravděpodobností učit na školách, které jsou navštěvovány žáky z menšin a znevýhodněnými žáky.	OECD, 2005

Shromážděné poznatky: efektivní učitelé jsou absolutně nezbytní pro znevýhodněné školy

Efektivní učitelé jsou obzvláště důležití pro znevýhodněné školy a jejich žáky. Zprvce vysoce kompetentní učitelé mohou mít velmi pozitivní vliv na výkony žáků. Jejich vliv je natolik významný, že dokáže odstranit rozdíly ve výsledcích mezi znevýhodněnými a zvyhodněnými žáky. Zadruhé schopní učitelé mohou pomoci žákům s horšími výsledky, aby dohnali ostatní a zlepšili se. I když efektivní výuka je důležitá především pro slabší žáky, právě těmto žákům se jí obvykle nedostává (OECD, 2005; Darling-Hammond, 2000 ve Field, Kuczera a Pont, 2007).

Klíč k úspěchu některých zemí – jako je Finsko a Korea – které kombinují rovnost a vysokou výkonnost, spočívá v zabezpečení vynikajících učitelů pro všechny žáky (OECD, 2011b). Proto je zásadní navrhnout mechanismy, kterými by bylo možné přilákat kompetentní a kvalifikované učitele do znevýhodněných škol. Tato problematika je velmi složitá a je třeba ji sledovat z různých aspektů, protože odráží několik závažných problémů: jak rozšířit skupinu kandidátů na kvalitní učitele, jak přilákat učitele do míst, kde jich je nejvíce zapotřebí, jak rozmístit učitele spravedlivě a efektivně a jak si udržet kvalifikované učitele po delší dobu (Rice, Roellke a Sparks, 2009). Takže se opět nabízí více aspektů souvisejících s řešením těchto problémů.